Rok IX Wilno, dnia 10 października 1935 r. Nr. 19

Wiadomości Archidiecezjalne WILEŃSKIE

PRENUMERATA: Rocznie . . 12 zł. Półrocznie . 6 zł. Nr. pojed. . 50 gr.

Dwutygodnik Kapłański
Adres Redakcji i Administracji:
Kurja Metrop., Wilno, M. Magdaleny 4
Konto P. K. O. Nr. 80.833.

OGŁOSZENIA: Cała strona 40 zł. 1/2 strony . 20 zł. 1/4 strony . 10 zł. 1/8 strony . 5 zł.

Sicut misit me Pater, et ego mitto vos. *Joan. 20. 21.*

DZIAŁ URZĘDOWY

ZARZĄDZENIA STOLICY APOSTOLSKIEJ

Ojciec św. do Episkopatu Polskiego.

(Na ręce J. Em. Ks. Kardynała Al. Kakowskiego nadeszło pismo J. Em. Kardynała Sekretarza Stanu z dnia 22 czerwca r. b. Nr. 146033).

Pismo, w imieniu całego Polskiego Episkopatu świeżo nadesłane, Ojcu św. sprawiło niezwykłą przyjemność, albowiem tchnie ono należną wielką miłością względem Namiestnika Chrystusowego i wspólną wypróbowaną dusz waszych jednomyślnością, dzięki której oświadczacie, iż zawsze radujecie się radością Następcy św. Piotra i smucicie się Jego bólami.

Niepodobna wyrazić swego zadowolenia, że uroczystości jubileuszowe na pamiątkę Boskiego Odkupienia, jak widać z waszego pisma, miały u was przebieg pomyślny i zbawienne rodziły owoce. Najbardziej jednak jest to pocieszające, że zapewniliście, iż największą jest i będzie troską, iżby wszelkie rozporządzenia Stolicy Świętej, dotyczące pielęgnowania wiary świętej i ogólnej poprawy chrześcijańskiej moralności wedle sił były wykonane, przedewszystkiem zaś wskazówki w sprawie podniesienia chrześcijańskiego nauczania młodzieży. Jak bowiem wiecie z osobistego doświadczenia, niemasz skuteczniejszego środka do wszechstronnego udoskonalenia chrześcijańskiego społeczeństwa nad należyty i mądry kierunek, nadany młodzieży od lat najwcześniejszych; w szczególności zaś postarać się należy, iżby

szkoły, przez młodzież uczęszczane, zdrową nauką się odznaczały.

Wyrażając tedy największe uznanie dla waszych starań, które w tej mierze dotąd tak gorliwie podejmowaliście, Jego Świątobliwość usilnie zachęca nie opuszczać żadnej sposobności i niczego nie zaniechać, iżby zamiary, które zrodziły się w umysłach waszych, gorliwie i skutecznie były wykonane ku pożytkowi wiernych, pieczy waszej powierzonych.

Wobec tego, co było powiedziane, Jego Świątobliwości pozostaje wyrazić wam wielką życzliwość i życzyć Bożej łaskawości darów: co też najchętniej czyni. Jako zaś rękojmię jednego i drugiego, udziela Apostolskiego Błogosławieństwa Tobie i wszystkim Czcigodnym Polskim Pasterzom, oraz ich diecezjanom.

Ja zaś korzystam z nadarzonej sposobności, iżby z największą czcią Twe ręce ucałować i oświadczyć się Waszej Eminencji najniższym i oddanym sługą.

(—) E. Kard. Pacelli.

ZARZĄDZENIA ORDYNARJATU ARCYBISKUPIEGO.

Konferencja J. E. Arcybiskupa-Metropolity z XX. Dziekanami.

KURJA METROPOLITALNA WILEŃSKA

Wilno, dnia 5 października 1935 r. Nr. 526/L.

Do PPWW. Księży Dziekanów Archidiecezji Wileńskiej.

Kurja powiadamia, iż dnia 12 listopada r. b. w godz. od 9 do 11½ odbędzie się konferencja J. E. X. Arcybiskupa Metropolity z PPWW. XX. Dziekanami.

Ks. J. Ostreyko
w/z Kancl. Kurji.

Wezwanie edyktalne.

SĄD ARCYBISKUPI I METROPOLITALNY WILEŃSKI

Wilno, dnia 7 października 1935 r. Nr. S/2992.

Sąd Arcybiskupi i Metropolitalny Wileński niniejszem wzywa Jana Obukowicza, z pobytu niewiadomego, aby w terminie do dnia 20 października r. b. stawił się wobec tutejszego Sądu w Wilnie, przy ul. Magdaleny 4, w charakterze pozwanego w sprawie o nieważność swego małżeństwa z Józefą z Szyłkiewiczów Obukowiczową. Sąd uprzedza pozwanego, iż w razie niestawienia się jego w oznaczonym terminie sprawa będzie rozpatrywana pod jego nieobecność.

Sąd poleca Wielebnym Księżom Proboszczom, aby niniejsze wezwanie edyktalne odczytali w kościele z ambony w najbliższą

niedzielę i, o ile w/w Jan Obukowicz zamieszkuje na terenie ich parafji, powiadomili o jego dokładnym adresie Sąd.

Sędzia Instruktor *Ks. L. Żebrowski.*

Notarjusz *Ks. St. Czyżewski.*

Wezwanie edyktalne.

SĄD ARCYBISKUPI I METROPOLITALNY WILEŃSKI
Wilno, dn. 23. IX. 1935 r., Nr. S/2884.

Sąd Arcybiskupi i Metropolitalny Wileński niniejszem wzywa Józefa Borowskiego, syna Michała i Marji z Redźków, z pobytu niewiadomego, a w 1933 r. przebywającego w Swisłoczy, powiatu wołkowyskiego, aby się stawił w terminie do dnia 4 listopada r. b. wobec tutejszego Sądu w Wilnie, przy ul. Magdaleny 4, w charakterze pozwanego w sprawie unieważnienia małżeństwa Machwiej-Borowski. Sąd uprzedza pozwanego, iż w razie niestawienia się jego w oznaczonym terminie sprawa będzie prowadzona pod jego nieobecność.

Sąd poleca PWW. Księżom Proboszczom, aby niniejsze wezwanie edyktalne odczytali w kościele z ambony w najbliższą niedzielę i, o ile w/w Józef Borowski zamieszkuje na terenie parafji, o miejscu jego pobytu powiadomili Sąd.

X. St. Czyżewski
Notarjusz.

X. L. Chalecki
Oficjał.

RUCH PERSONALNY.

Na mocy zarządzenia J. E. Ks. Arcybiskupa-Metropolity w składzie osobistym Duchow. zaszły nast. zmiany:

Ks. Adam Wojciechowski, wikary w Olkienikach, na proboszcza w Butrymańcach, 3. IX. 1935 r., Nr. O—754.

Ks. Antoni Aktanarowicz, proboszcz w Tylży, na proboszcza do Smołw, 3. IX. 1935 r., Nr. O — 755.

Ks. Władysław Suszyński, prof. U. S. B. i prefekt Seminarjum Duchownego, na Inspektora Seminarjum Duchownego, 6. IX. 35 r., Nr. O—761/35.

Ks. Marceli Słupiński, administrator w Gajdach, na proboszcza w Gajdach, 18. IX. 35 r., Nr. O—778/35.

Ks. Jan Rudziński, wikary w Lacku, na proboszcza w Tylży, 19. IX. 35 r., Nr. O — 786/35.

Ks. Józef Stefanowicz, na prefekta w Goniądzu, 26. IX. 1935 r., Nr. O — 792/35.

Ks. Justyn Skokowski, administrator w Niemnie, na kapelana SS. Nazaretanek w Grodnie, 28. IX. 35 r., Nr. O — 793/35.

Ks. Józef Zawadzki, na kapelana SS. Urszulanek w Czarnym Borze, 2. X. 35 r., Nr. O — 797/35.

Ks. Kanonik Karol Lubianiec, na rektora kościoła w Plebanji, 2. X. 35 r., Nr. O — 799/35.

Ks. J. Ostreyko
w/z. Kancl. Kurji.

ZARZĄDZENIA PRAWNO-PAŃSTWOWE.

Rozporządzenie Ministrów Spraw Wewnętrznych i Opieki Społecznej z dnia 23 maja 1935 r. Przepisy, dotyczące przestrzegania warunków bezpieczeństwa i higjeny przy robotach budowlanych.

(Dz. U. R. P. 1935 r. Nr. 50, poz. 329).

Na podstawie art. 376 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 lutego 1928 r. o prawie budowlanem i zabudowaniu osiedli (Dz. U. R. P. Nr. 23, poz. 202) w związku z rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 12 lipca 1932 r. o wprowadzeniu nazwy „Minister Opieki Społecznej" i „Ministerstwo Opieki Społecznej" (Dz. U. R. P. Nr. 64, poz. 597) oraz na podstawie art. 1 i 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 21 maja 1932 r. w sprawie zniesienia urzędu Ministra Robót Publicznych (Dz. U. R. P. Nr. 51, poz. 479) zarządza się co następuje:

I. Przepisy ogólne.

§ 1. Przepisy rozporządzenia niniejszego mają zastosowanie przy wykonywaniu zarówno przez przedsiębiorców jak i sposobem gospodarczym robót budowlanych, o których mowa w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 lutego 1928 r. o prawie budowlanem i zabudowaniu osiedli (Dz. U. R. P. Nr. 23, poz. 202).

§ 2. (1) Urządzenia pomocnicze, transportowe i ochronne pazy budowie oraz podnośniki i materjały, używane do tych urządzeń, mają odpowiadać ogólnie uznanym wymaganiom co do ich jakości oraz przepisowym normom wytrzymałości. Stan urządzeń pomocniczych należy perjodycznie — w zależności od ich przeznaczenia i warunków atmosforycznych — sprawdzać za pośrednictwem osób, posiadających kwalifikacje, określone w art. 145 ust. 4 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowem (Dz. U. R. P. Nr. 53, poz. 468) w brzmieniu ustawy z dnia 10 marca 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 40, poz. 350).

(2) Gdy przy budowie mają być używane urządzenia pomocnicze o skomplikowanej konstrukcji, w związku z przewidywanemi znacznemi obciążeniami,— należy na żądanie właściwej władzy budowlanej przedstawić projekt tych urządzeń razem z odpowiedniem obliczeniem statycznem. Przy obliczeniu należy przyjąć obciążenia faktyczne, przewidywane w trakcie roboty. Wszystkie części ruchome podnośnika (np. koła zębate, bębny, wały) należy obliczać z 5-ciokrotną, a łańcuchy i liny — 10-krotną pewnością na wytrzymałość przy największem obciążeniu dla podnośnika.

(3) Do budowy urządzeń pomocniczych może być użyty stary materjał, będący w stanie zdatnym do użytku. Przy obliczeniu statycznem urządzeń ze starych materjałów należy odpowiednio zmniejszyć naprężenie dopuszczalne.

§ 3. (1) Teren, bezpośrednio objęty wykonywaniem robót, należy oddzielić zapomocą ogrodzeń od miejsc, dostępnych dla osób, nie zatrudnionych przy budowie. Ogrodzenia należy wykonywać w sposób, usuwający wszelkie niebezpieczeństwo, mogące powstać wskutek spadania jakichkolwiek przedmiotów. W podobny sposób należy zabezpieczyć przed spadaniem jakichkolwiek przedmiotów miejsca w obrębie budowy, dostępne dla pracowników.

(2) Wszelkie miejsca, niebezpieczne dla sporadycznych nocnych przechodniów (jak doły, wykopy), należy ogradzać na noc barjerami o wysokości, wynoszącej co najmniej 1,25 m.

(3) W razie, gdy wskutek wykonywania robót został skasowany przejazd, przedtem używany, w miejscu byłego przejazdu należy umieścić barjerę i czerwoną tarczę z napisem ostrzegawczym o skasowaniu przejazdu, a na noc zaopatrzyć barjerę w czerwone światło.

§ **4.** (1) Maszynowe urządzenia na miejscu robót budowlanych należy uniedostępnić dla osób, nie stanowiących bezpośredniej obsługi tych urządzeń, zapomocą ogrodzeń, oszalowań, nakryć, dachów ochronnych, osiatkowań i t. p. urządzeń.

(2) Obsługę mechanizmów oraz wykonywanie czynności i robót niebezpiecznych należy powierzać pracownikom obeznanym z odnośnemi mechanizmami, bądź czynnościami. Przytem należy zachować konieczne środki i sposoby zabezpieczenia pracowników od nieszczęśliwych wypadków.

(3) Miejsca magazynowania materjałów, niebezpieczne ze względu na charakter materjałów lub sposób ich magazynowania, należy ogrodzić i zaopatrzyć w odpowiednie urządzenia ostrzegawcze, w celu zamknięcia dostępu do nich osobom, niezatrudnionym bezpośrednio przy magazynowaniu.

(4) Doły do wapna należy ogrodzić.

§ **5.** (1) Miejsca pracy, dojścia i dojazdy do nich oraz urządzenia maszynowe powinny być w czasie wykonywania robót budowlanych dostatecznie oświetlone. Gdy światło dzienne jest niewystarczające, należy zaprowadzić oświetlenie sztuczne.

(2) W razie stosowania oświetlenia elektrycznego należy dodatkowo zaopatrzyć miejsca budowy w zastępcze środki oświetleniowe.

§ **6.** W razie wykonywania robót budowlanych w czasie mrozu i gołoledzi, wszystkie przejścia, dojścia, kładki, stopnie, pomosty i wogóle miejsca, służące za połączenia komunikacyjne lub na których wykonywane są roboty, powinny być posypywane piaskiem lub innym materjałem, zabezpieczającym od poślizgnięcia się.

II. Urządzenia pomocnicze przy prowadzeniu robót budowlanych. Ogólne przepisy o rusztowaniach, drabinach i dachach ochronnych.

§ **7.** (1) Rusztowania stojakowe i drabinowe należy okresowo badać dla stwierdzenia ich wytrzymałości. Okresy badań należy uzależnić od rodzaju konstrukcji rusztowań oraz od rodzaju konstrukcji rusztowań oraz od intensywności ich użytkowania i obciążenia. Niezależnie od powyższego badać należy rusztowania po każdej dłuższej przerwie w robotach, po każdej burzy, większej ulewie lub opadach śnieżnych. Umocowania rusztowań wiszących, same rusztowania wiszące i rusztowania na wysuwnicach należy badać codziennie przed przystąpieniem do robót. Zauważone usterki we wszystkich wyżej wymienionych rusztowaniach należy usunąć natychmiast, przed przystąpieniem do robót.

(2) Rusztowania należy utrzymywać w czystości. Gruz i śmiecie należy stale usuwać z rusztowań, a śnieg — nawet wtedy, gdy roboty nie są prowadzone.

(3) Zabrania się nagromadzania i pozostawiania na rusztowaniach na noc dni świąteczne i dłuższe przerwy w robotach, materjałów lub przyrządów.

(4) Zabrania się używania jako materjału do budowy rusztowań drzewa nieokorowanego oraz desek zrzynkowych (oblader).

(5) W czasie bndowy lub rozbiórki rusztowań wstęp na miejsce tych robót zabroniony jest osobom, niezatrudnionym przy nich.

(6) Zrzucanie materjału przy rozbiórce rusztowań jest zabronione.

§ **8.** (1) Gdy przy wykonywaniu robót zewnętrznych, przy których są używane ciężkie materjały, jak np. ciosy, lub robót zewnętrznych przy budynkach o wysokości, przekraczającej 7 m, konieczne jest użycie rusztowania, — wymagane jest urządzenie rusztowania stojakowego. Przymocowanie rusztowania do budynków należy uskuteczniać zapomocą odpowiedniego zakotwienia; zakotwienie do niepewnie osadzonych części budynku, jak np. piorunochronów, rur spustowych, okien i t. p. jest zabronione.

(2) Gdy postawienie rusztowania stojakowego do wykonywania robót, o których mowa w ustępie poprzedzającym, jest technicznie utrudnione lub też wymaga znacznych kosztów, niewspółmiernych z wartością wykonywania robót, wówczas można użyć innego systemu rusztowania za zgodą władzy budowlanej, która może żądać uzasadnienia racjonalności wybranego systemu z punktu widzenia bezpieczeństwa oraz sporządzenia i przedstawienia specjalnego projektu rusztowania wraz z obliczeniem statycznem.

(3) Gdy wysokość budynku nie przekracza 7 m. i do budowy nie są używane ciężkie materjały, wówczas do robót zewnętrznych można używać poza stojakowemi rusztowania innych systemów, jak: rusztowania na kozłach, rusztowania wystrzałowe i inne.

§ **9.** (1) Zabrania się używać beczek, skrzyń, stosów, cegieł i tym podobnych przedmiotów, zamiast rusztowań lub w charakterze podpór dla rusztowań, jak np. dla podwyższania poziomu pomostu.

(2) Używanie więcej niż jednego rzędu kobyłek na pokładach rusztowaniowych jest zabronione.

(3) Deski pomostowe na rusztowaniach należy ułożyć dwiema warstwami szczelnie przy sobie i należycie umocować, w celu zapobieżenia ich kołysaniu i przeważaniu się. Wystające gwoździe należy usunąć.

Rusztowania stojakowe.

§ **10.** (1) Stojaki należy posadowić w ten sposób, aby pod działaniem obciążenia nie mogły się przesunąć w kierunku pionowym.

(2) Przy wpuszczaniu stojaków w ziemię, najmniejsza głębokość wpustu powinna wynosić 0.80 m.

(3) Jeżeli pomiędzy stojakami istnieje przejazd, stojaki należy odpowiednio zabezpieczyć przed możliwemi uderzeniami pojazdów.

(4) Odstęp stojaków od murów nie może przewyższać 2,50 m.

(5) Przedłużenie stojaków przez połączenie dwóch słupów należy dokonywać zgodnie z normami Polskiego Komitetu Normalizacyjnego.

§ **11.** (1) Grubość stojaków i odległość pomiędzy niemi należy dostosować do rodzaju wykonywanych robót oraz do przewidywanego obciążenia rusztowania.

(2) W przypadkach, gdy wysokość rusztowania stojakowego przekracza 22 m, lub gdy przewiduje się znaczniejsze obciążenie rusztowania, władza budowlana może zarządać, aby konstrukcja rusztowania była uzasadniona zapomocą obliczenia statycznego, w którem należy przyjąć parcie wiatru jako równe 120 kgm/m^2 i działające w obydwóch kierunkach rusztowania. Ponadto

władza budowlanna może w razie potrzeby żądać skonstruowania poszczególnych węgłów zapomocą prawidłowego zaciosu ciesielskiego, przy użyciu śrub stężających o średnicy nie mniejszej niż 15 mm. Średnica śrub przy stosowaniu okrąglaków powinna wynosić co najmniej 22 mm. W razie, gdy rusztowanie jest narażone na większe wstrząsy, śruby należy stale sprawdzać i należycie dokręcać.

(3) Wymiary poprzeczne stojaków nie mogą być mniejsze niż 0.12×0.12 m. przy drzewie kantowem i 0.15 m w cieńszym końcu przy drzewie okrągłem.

§ **12.** (1) Podłużnice (rygi) mają być przymocowane do stojaków. Sztukowanie podłużnic dopuszcza się tylko na stojakach.

(2) W razie gdy, przymocowanie podłużnicy jest dokonane nie zapomocą prawidłowego zaciosu ciesielskiego, lecz sposobem prowizorycznym zapomocą gwoździ, klamer i t. p., wówczas pod podłużnicą w charakterze jej podpory na stojakach powinna znajdować się poprzeczka tychże poprzecznych wymiarów i w tenże sposób przymocowana co i podłużnica.

(3) Wzbronione jest używanie podłużnic, działających wspornikowo.

§ **13.** (1) Przekroje i rozstawienie leżni (maculców) mają odpowiadać obciążeniu pomostów.

(2) Leżnie (maculce) należy pewnie ułożyć na podłużnicach, lub na oporach, i w ten sposób umocować, by nie mogły się przesunąć, wyciągnąć i skręcić.

(3) W razie wpuszczenia leżni (maculców) w mur, głębokość wpustu nie może być mniejsza niż pół długości cegły.

(4) Opieranie leżni (maculców) na wystających nienośnych częściach budynku jest wzbronione.

§ **14.** (1) Każdy pokład rusztowania należy przykryć deskami aż do wewnętrznych stojaków, bądź aż do muru. Odległość ostatniej deski od muru nie może być większa niż 0.05 m.

(2) Deski pomostowe mają opierać się najmniej na 3 leżniach (maculcach).

(3) Sztukowanie desek pomostowych może być uskutecznione tylko na leżniach. Przy sztukowaniu na zakład długość zakładu ma wynosić co najmniej 0.20 m.

(4) Grubość desek pomostowych ma być dostosowana do obciążenia i nie może wynosić mniej niż 32 mm.

(5) Deski pomostowe należy ułożyć tak szczelnie, ażeby niemożliwe było spadanie jakichkolwiek przedmiotów na pomost leżący poniżej.

(6) Pomost, znajdujący się powyżej 2 m. ponad terenem, należy zaopatrzyć od dołu w deskę krawędziową i w poręcz, umocowaną na wysokości 1 m. nad pomostem, licząc od poziomu pokładu do wierzchu poręczy.

§ **15.** (1) Rusztowanie stojakowe należy usztywnić zapomocą krzyżulców przynajmniej w końcowych przedziałach rusztowania.

(2) Krzyżulce należy przymocować bezpośrednio do stojaków.

(3) Na krzyżulce można używać deski półczyste (zrzyny). Krzyżulce należy przymocować co najmniej 2 gwoździami z obydwóch końców. Długość gwoździ ma się równać co najmniej $2^1/_2$ grubości deski w miejscu przytwierdzenia.

§ **16.** (1) Przy wznoszeniu nowych budynków zapomocą rusztowań zewnętrznych rusztowania stojakowe należy pozostawić aż do ukończenia robót przy konstrukcji i wykończeniu dachów.

(2) Najwyższy pomost należy umieścić nie niżej niż o 1.60 m. poniżej grzymsu wieńczącego, szczelnie zasłać deskami pomostowemi i niezależnie od poręczy, o której mowa w § 14 ust. (6), zaopatrzyć w poręcz, wystającą przynajmniej na 0.60 m. ponad rynę dachową.

§ **17.** (1) Pochyłość schodni nie może być większa od 1 : 2.

(2) Płaszczyznę schodni należy wyłożyć przymocowanemi listwami poprzecznemi w odstępach co najwyżej 0.40 m.

(3) Schodnie należy urządzić i utrzymywać w sposób, zabezpieczający korzystających z nich od poślizgnięcia się.

(4) Schodnie należy przytwierdzić do leżni i usztywnić w sposób, zapobiegający ich kołysaniu się.

(5) Grubość desek należy zastosować do obciążenia; w każdym razie zabronione jest używanie na pomost schodni desek cieńszych niż 38 mm.

Rusztowania drabinowe.

§ **18.** (1) Zwykle rusztowania drabinowe mogą być używane do robót, wymagających małej ilości materjałów (tynkowanie, mniejsze naprawy, malowanie i t. p.).

(2) Drabiny należy ustawić w ten sposób, ażeby było niemożliwe pionowe przesunięcie się obydwóch nóg, a tem bardziej wzajemne przesunięcie się jednej nogi względem drugiej.

(3) Odstęp pomiędzy drabinami nie może być większy, niż 2 m. Drabinowe rusztowanie z pojedyńczych drabin można wykonywać tylko do wysokości 16 m. Przy większych wysokościach należy od dołu stosować 2 drabiny obok stojące.

(4) Przy przedłużeniu drabiny zapomocą drugiej drabiny długość styku drabin powinna wynośić co najmniej 1.80 m. Połączenia należy dokonać zapomocą podwójnych klamer żelaznych, a ponadto żelaznych chomont (strzemion).

(5) Drabiny należy pewnie przymocować do budynku zapomocą drutu o średnicy, wynoszącej najmniej 2 mm, przez czterokrotne okręcenie dookoła haków o długości 0.20 m, wbitych najmniej na 0.15 m. w mur. Przymocowanie drabin do muru w inny sposób jest dopuszczalne, o ile sposób taki daje dostateczną gwarancję bezpieczeństwa.

(6) W celu zapobieżenia bocznym przesunięciom się drabin należy rusztowania umocnić zapomocą krzyżulców. Krzyżulce należy umieszczać co najmniej co 2 kondygnacje i przybijać gwoździami lub przyśrubowywać do stojaków drabin.

(7) Grubość desek pokładowych ma wynosić 50 mm. Deski mogą być sztukowane tylko na szczeblach drabin z tem, że jedna deska musi zachodzić na drugą co najmniej na 0.20 m. Zabrania się zamiast szczebli przybijać łaty.

(8) Na międzypokładach, na których się odbywa praca, należy na wysokości 0.90 m. od pokładu przybić gwoździami o długości 70 mm. poręcze z desek o przekroju, wynoszącym co najmniej 32 $\times$ 150 mm. Zamiast przybicia gwoździami dopuszcza się umocowanie poręczy do drabin zapomocą ścisłego czterokrotnego krzyżowego okręcenia drutem o grubości 4 mm. lub zakładania na specjalnie przygotowane na drabinach łączniki.

Rusztowania wysuwane.

§ **19.** (1) Na wysuwnice rusztowań należy używać kantówek o wymiarach, wynoszących co najmniej 0.14 $\times$ 0.14 m. Wysuwnice mają być nachylone

ze spadkiem 1% w kierunku muru i nie mogą być wysunięte poza lice zewnętrzne muru więcej niż o 0.15 m. Wysuwnice muszą przechodzić przez mur lub otwory do wewnątrz budynku i wystawać poza lice wewnętrzne muru co najmniej na 2 m. Końce wysuwnic wewnątrz budynku należy zamocować do stropów. Pokłady, poręcze i dolne deski krawężnikowe mają odpowiadać warunkom, przepisanym wyżej w § 14 dla rusztowań stojakowych.

(2) Odstąpić od powyższych wymiarów można jedynie po uzyskaniu zatwierdzenia przez właściwą władzę budowlaną specjalnego projektu z obliczeniem statycznem.

Rusztowania na kozłach.

§ **20.** (1) Kozły mają być mocno zbudowane i usztywnione. Kozły należy ustawiać na wytrzymałym pokładzie. Zabrania się ustawiania kozłów na luźnych pokładach z belek i t. p. niepewnych podstawach.

(2) Przy użyciu kozłów, wyższych niż 2 m., nogi należy związać krzyżowo deskami lub łatami.

(3) Na rusztowaniu na kozłach dopuszcza się ustawienie tylko jeszcze jednego rusztowania na kozłach.

(4) Pomost rusztowania na kozłach należy szczelnie ułożyć z desek; deski należy zaściełać podwójnie na zakład dla robót murarskich i pojedyńczo— dla robót tynkarskich.

Rusztowania wiszące.

§ **21.** (1) Rusztowania wiszące mogą być stosowane tylko do robót, wymagających małej ilości materjałów.

(2) Wysuwnice, przeznaczone do zawieszania rusztowania wiszącego, należy odpowiednio umocować w stopach lub wiązaniach dachowych i zabezpieczyć przeciw przesunięciu, przechyleniu i przeważeniu się. Długość wysuwnic wewnątrz budynku ma przewyższać co najmniej dwukrotnie zewnętrzną ich część. Zabrania się umocowania wysuwnic w murze tylko zapomocą zaklinowania. Na wysuwnice należy używać żelazo o profilach dwuteowych, albo drzewo kantowe o wymiarach, wynoszących co najmniej 0.14 × 0.16 m., lub wreszcie drzewo okrągłe o średnicy, wynoszącej co najmniej 0.15 m. Największy rozstaw wysuwnic może wynosić co najwyżej 2,50 m.

(3) Dla podwieszania pomostów na wysuwnicach należy używać odpowiednio umocowane i odpowiedniej wytrzymałości wielokrążki z należycie dostosowanemi linami stalowemi lub konopnemi.

(4) Do podwieszania pomostów zabrania się używania lin konopnych o grubości mniejszej, niż 38 mm. Liny mają być zupełnie zdrowe; zabronione jest używanie liny konopnej, gdy chociaż jeden skręt jest uszkodzony.

(5) Haki lin mają być tak połączone ze strzemionami, aby wysunięcie się ich ze strzemion było umożliwione. Połączenie lin z hakami i strzemionami powinno być pewne, np. uskutecznione przez wplecenie wolnych końców liny, a nie przez obwiązanie sznurkiem.

(6) Pomosty rusztowań mają być, o ile to jest możliwe, poziome. Pomosty należy szczelnie zasłać, a boki zabezpieczyć poręczą lub siatką. Szerokość pomostów ma wynosić co najmniej 0.50 m.

(7) Łączenie 2 rusztowań wiszących zapomocą t. zw. mostku i używanie drabin i kozłów na tych rusztowaniach jest zabronione.

(8) Przeciwko wahaniom rusztowania należy zastosować środki zabezpieczające.

(9) Do umocowania rusztowania należy używać haków nośnych normalnych, zginanych na gorąco i obliczonych na dane obciążenie.

(10) Pracowników zatrudnionych przy ustawianiu i rozbieraniu rusztowania należy zabezpieczyć liną, z wyjątkiem przypadków, gdy jest to niemożliwe ze względu na warunki miejscowe.

(11) Przy każdej dłuższej przerwie w robotach, np. na noc, należy rusztowania wiszące umocować na wysokości większej niż 2 m. nad terenem i wszystkie liny i drabiny podnieść, jeżeli osoby, niezatrudnione przy budowie, mają dostęp do miejsca pracy.

(12) Rusztowania przed każdorazowem zastosowaniem muszą być zbadane na ich pewność.

(13) Do robót na rusztowaniach wiszących mogą być używani tylko pracownicy wykwalifikowani, którzy są dobrze obeznani z pracą i użyciem tego rodzaju rusztowań. Zmianę położenia rusztowania należy uskuteczniać zawsze przy pomocy co najmniej 4 pracowników, licząc po 2 pracowników do obsługi każdej z lin.

Inne rusztowania.

§ **22.** Używanie rusztowań o typie, nieprzewidzianym w rozporządzeniu niniejszem, dopuszcza się, gdy według uznania właściwej władzy budowlanej rusztowania te dają gwarancję bezpieczeństwa.

Dachy ochronne.

§ **23.** (1) Przy użyciu rusztowań zewnętrznych bezpośrednio przy drogach komunikacyjnych, należy od strony drogi wykonać dach ochronny ze spadkiem pod kątem 45^0 do wewnątrz.

(2) Stosownie do rozmiarów i charakteru robót budowlanych dachy ochronne mogą stanowić oddzielną konstrukcję lub też mogą być wykonane na krokszytynach, odpowiednio przytwierdzonych do stojaków lub drabin. Grubość desek oszalowania ma wynosić co najmniej 24 mm.

(3) Używanie dachów ochronnych jako rusztowań lub na skład materjałów jest zabronione.

Podnoszenie i opuszczanie ciężarów.

§ **24.** (1) Każdy podnośnik należy zaopatrzyć na widocznem miejscu w czytelny napis, określający największe dopuszczalne obciążenie. Przy dźwigach i żórawiach obok powyższego napisu należy podać nazwę wytwórni i rok wykonania. Dźwigi ponadto należy zaopatrzyć w napis, wskazujący, czy przewóz ludzi na tych dźwigach jest lub nie jest dopuszczalny.

(2) Podnośnik należy przymocować do rusztowania w ten sposób, aby przy podnoszeniu i opuszczaniu ciężarów pracownikom, zatrudnionym przy podnoszeniu, nie groziło niebezpieczeństwo.

(3) Mechanizmy, służące do podnoszenia ciężarów, należy ustawić w takiej odległości od podnoszonego ciężaru, aby w razie zerwania się ciężar nie mógł spaść na zatrudnionych przy podnośniku pracowników.

(4) Zabrania się przeciążenia podnośników, dźwigów i żórawi ponad dopuszczalną normę.

§ **25.** (1) Podnośniki, z wyjątkiem krążków i wielokrążków, mają być zaopatrzone w hamulce ręczne albo samoczynne. Dostęp do hamulca ma być niekrępujący i nienarażający pracownika na skaleczenie obracającemi się częściami podnośnika.

(2) Podnośniki korbowe mają posiadać korby wolne, to znaczy pozostające w stanie nieruchomym przy opuszczaniu ciężaru, a ponadto zapadkę i koło zapadkowe.

(3) Koła cierne, zębate i pędne w miejscach grożących niebezpieczeństwem należy zabezpieczyć zapomocą osłon.

(4) Podnośniki elektryczne, albo poruszane za pośrednictwem pędni (transmisyjne) mają posiadać samoczynne wyłączniki, zatrzymujące je w skrajnych punktach zasięgu.

(5) Przyrządy do zmiany szybkości podnoszenia i opuszczania ciężarów mają być zbudowane w sposób, zabezpieczający od przypadkowych zmian szybkości.

(6) Czyszczenie i smarowanie podnośników podczas ich ruchu jest zabronione.

§ **26.** Używane przy budowie podnośniki mają znajdować się pod stałym nadzorem fachowym. Co 2 tygodnie należy poddawać oględzinom wszystkie części podnośnika pod względem zdatności do użytku oraz zużycia części. Niezdatne części należy naprawić lub zastąpić nowemi.

§ **27.** (1) Podnoszone materjały należy na haku podnośnika zawieszać tak, aby nie mogło nastąpić znaczniejsze przesunięcie się punktu zawieszenia lub ześlizgnięcia się zawieszonego ciężaru z haka.

(2) Naczynia do podnoszenia mas sypkich mają być tak napełnione, aby nie mogło następować wysypywanie się materjałów podczas podnoszenia.

(3) Pod liny i łańcuchy do wiązania i wieszania materjałów należy dawać podkładki (np. klocki lub szmaty), celem przeciwdziałania uszkodzeniu lin i łańcuchów podczas podnoszenia.

(4) Ustawienie i obsługę podnośników należy powierzać pracownikom, dobrze obeznanym z tego rodzaju maszynami.

(5) Wszystkie niebezpieczne miejsca w obrębie działania podnośników ręcznych lub maszynowych należy ogrodzić. Dostęp do nich jest dozwolony tylko osobom przy nich zatrudnionym. O powyższem należy podać do wiadomości zapomocą odpowiedniego napisu, umieszczonego na widocznem miejscu.

(6) Przebywanie i przechodzenie pod zawieszonym ciężarem jest wzbronione.

Przenoszenie i składanie materjałów.

§ **28.** (1) Przy podawaniu ręcznem materjałów z poziomu niższego na poziom wyżej położony, zabronione jest ustawianie pracowników jednego nad drugim w jednej linji pionowej.

(2) Materjały budowlane i narzędzia należy składać na placu budowy w ten sposób, aby nie powodowały niebezpieczeństwa dla życia i zdrowia ludzkiego przez możliwość wywracania lub staczania się.

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

Roboty dachowe.

§ **32.** (1) Przy robotach dachowych należy używać rusztowań ochronnych dowolnego typu, zabezpieczających pracowników przed spadnięciem. Bez

rusztowań mogą być wykonywane na dachach tylko roboty związane z naprawą.

(2) Przy prowadzeniu budowy zapomocą rusztowań zewnętrznych, rusztowanie ochronne należy urządzać nie niżej, niż o 1 m. od dolnej krawędzi dachu. Na rogach budynku rusztowanie ochronne ma sięgać o 0.5 m. poza skrajny obrys budynku.

(3) Przy wykonywaniu na dachach bez rusztowań robót, związanych z naprawą, — gdy te roboty są wykonywane w pobliżu dolnej krawędzi dachu lub na dachach o nachyleniu powyżej 30^0 należy zaopatrzyć pracowników w pasy ochronne na linach. W razie użycia lin konopnych grubość ich ma wynosić co najmniej 1,5 cm Linę z pasem ochronnym należy połączyć zapomocą t. zw. „karabinka".

(4) Użycie rusztowań, pasów ochronnych i lin przy robotach na dachu nie jest wymagane, gdy: a) dolna krawędź dachu znajduje się niżej niż 4 m. nad poziomem terenu, lub jest zaopatrzona w urządzenie, zapobiegające spadnięciu z dachu, albo b) roboty są wykonywane przy użyciu drabin lub sanek.

(5) Przy wykonywaniu robót nad dachami szklanemi i nad oknami na dachach, dachy te i okna należy przykryć w sposób, zapobiegający możliwości wypadku z pracownikami.

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

Rozbiórka budynków.

§ **34.** (1) Rozbiórkę budynków należy wykonywać według uprzednio opracowanego zgodnie z zasadami sztuki budowlanej programu robót, usuwającego niebezpieczeństwo nieprzewidzianego zawalenia się ścian, stropów lub przekryć.

(2) Gruz i inny materjał budowlany, pochodzący z rozbiórki, należy usuwać zapomocą zsuwania po płaszczyznach pochyłych lub zdejmować zapomocą podnośników. Zrzucanie materjału jest zabronione.

(3) Płaszczyzny pochyłe należy urządzić w sposób, zapobiegający spadaniu lub wypadaniu materjału na miejsca, do tego nieprzeznaczone.

(4) Obalanie lub rozsadzanie większych części budynku przy pomocy materjałów wybuchowych należy uskuteczniać w sposób przewidziany w przepisach, obowiązujących dla robót górniczych, i zgodnie z warunkami, ustanowionemi w pozwoleniu władzy budowlanej.

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

Schrony i baraki dla pracowników.

§ **36.** (1) Gdy na budowie jest zatrudnionych więcej niż 10 pracowników jednego pracodawcy, należy dla nich urządzić schron na wypadek niepogody, do spożywania posiłków, przechowywania ubrań na zmianę oraz pożywienia. Schron może być urządzony w budynku tymczasowym albo w budynku nowowznoszonym, powinien być zamykany, ogrzewany i posiadać drewnianą podłogę.

(2) Użytkową powierzchnię schronu należy obliczać w stosunku co najmniej 0.75 m.^{2} na 1 pracownika. Wysokość powinna wynosić w świetle co najmniej 2.30 m.

(3) Schrony należy zaopatrzyć w stoły, ławy, wieszadła i oddzielnie zamknięte środki opatrunkowe. Ponadto w widocznem miejscu należy wywiesić:

a) regulamin pracy lub obwieszczenie wewnętrzne, przewidziane przez obowiązujące przepisy,

b) wskazówki, dotyczące pierwszej pomocy w razie wypadków,

c) adresy posterunku policji inspektora pracy.

(4) W przypadkach, gdy miejscowe warunki wymagają wybudowania baraków, przeznaczonych na zamieszkanie przez pracowników w czasie budowy, należy je urządzić w sposób następujący:

a) użytkowa powierzchnia baraków ma wynosić co najmniej 3,5 m.^{2} na osobę, a wysokość w świetle — 2,3;

b) powierzchnia okien ma wynosić co najmniej $^1/_{10}$ powierzchni użytkowej podłogi;

c) podłoga ma być drewniana i szczelnie ułożona;

d) należy zapewnić zachowanie w czasie chłodów temperatury wewnętrznej wynoszącej co najmniej 15^0;

e) należy zaopatrzyć barak w urządzenie do gotowania strawy i zapewnić dostarczenie wody zdatnej do picia.

(5) W razie zatrudnienia osób płci obojga, należy urządzić osobne baraki (pomieszczenia) dla mężczyzn i dla kobiet.

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

Zachowanie się pracowników przy robotach budowlanych.

§ **39.** (1) Pracownicy zatrudnieni przy robotach budowlanych powinni stosować się ściśle do przepisów rozporządzenia niniejszego.

(2) Zabronione jest samowolne obciążanie przez pracowników rusztowań i innych urządzeń pomocniczych i ochronnych przez umieszczanie na nich ciężarów.

(3) Zabronione jest samowolne usuwanie przez pracowników urządzeń pomocniczych i ochronnych na budowie, jako też dokonywanie jakichkolwiek zmian w tych urządzeniach.

(4) Przy podnoszeniu i opuszczaniu rusztowań wiszących należy przestrzegać, by pomosty nadmiernie się nie pochylały.

(5) Na rusztowaniach drabinowych oraz przy wykonywaniu robót na dachach zabronione jest noszenie obuwia drewnianego.

(6) Pozostawanie na rusztowaniach poza czasem pracy jest zabronione. Również zabronione jest sypianie na rusztowaniach lub w bezpośredniem sąsiedztwie rowów, dołów, ognisk i t. p.

(7) Przy wznoszeniu, rozbiórce i próbnem obciążaniu rusztowań i wszelkich urządzeń pomocniczych i ochronnych, zabrania się pracownikom przechodzić i zatrzymywać się pod temi urządzeniami.

(8) Zabrania się pracownikom posługiwać się temi przyrządami do pracy, urządzeniami maszynowemi, przewodami elektrycznemi i t. p., których obsługiwanie i używanie do nich nie należy.

(9) O wszelkich uszkodzeniach urządzeń pomocniczych i ochronnych oraz urządzeń, przyrządów i narzędzi, używanych przy robotach, pracownicy obowiązani są niezwłocznie zawiadamiać kierownika robót.

(10) W obrębie obszaru, na którym są wykonywane roboty budowlane, spożywanie posiłków dozwolone jest tylko w porze i miejscu, ustalonem przez kierownika robót.

(11) Spożycie napojów alkoholowych i pozostawanie w obrębie budowy w stanie nietrzeźwym jest zabronione.

III. Przepisy końcowe.

§ **40.** Winni niestosowania się przy wykonywaniu robót budowlanych do przepisów rozporządzenia niniejszego podlegają karom, przewidzianym w tytule X części II rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 lutego 1928 r. o prawie budowlanem i zabudowaniu osiedli (Dz. U. R. P. Nr. 23, poz. 202).

§ **41.** Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie w 3 miesiące po dniu ogłoszenia i obowiązuje na obszarze całego Państwa, z wyjątkiem obszaru województwa śląskiego.

§ **42.** Z dniem wejścia w życie rozporządzenia niniejszego tracą moc obowiązującą wszelkie przepisy, wydane w sprawach, unormowanych w rozporządzeniu niniejszem.

Z ŻYCIA ARCHIDIECEZJI.

Wizytacje kanoniczne kościołów w Wilnie. — J. E. Ks. Arcybiskup-Metropolita rozpoczął wizytację kanoniczną kościołów w Wilnie. Pierwsza wizytacja kanoniczna przeprowadzona została we czwartek dn. 3 października o godz. 16 w kościele św. Józefa przy Dobroczynności. Dnia następnego Arcypasterz w godzinach rannych odbył wizytację w kościele OO. Franciszkanów, a o godz. 5 pp. tegoż dnia przeprowadził wizytację u XX. Salezjanów przy ul. Dobrej Rady. Dnia 10 października r. b. o godz. 5 pp. odbył wizytację kościoła św. Jerzego. Zapowiedziane już zostały wizytacje i innych kościołów wileńskich.

Poświęcenie nowych kościołów w archidiecezji wileńskiej. — W niedzielę 15 września r. b. J. E. Ks. Arcybiskup-Metropolita dokonał poświęcenia kościoła, który wybudowali XX. Saiezjanie w Kurhanie koło Lidy.

Dnia 23 września r. b. odbyło się poświęcenie kościoła w Pielasie. Poświęcenia dokonał Ksiądz Dziekan Bolesław Moczulski. Kościół ten powstał z ofiar nielicznej, bo 1600 dusz liczącej, ludności parafji Pielaskiej. Kościół w Pielasie jest zbudowany z kamienia polnego i cegły, o jednej wieży, bez filarów wewnątrz, mile wygląda, a na wieś jest praktyczny i łatwy do konserwacji.

Poświęcenie Domu Katolickiego w Nowej Wilejce.—Dnia 22 września r. b. odbyło się w Nowej Wilejce poświęcenie Domu Katolickiego. Poświęcenia dokonał J. E. Ks. Arcybiskup-Metropolita. Po poświęceniu gmachu J. E. Ks. Arcybiskup dokonał poświęcenia sztandaru Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży Żeńskiej, po czem odbyła się akademja.

STOLICA APOSTOLSKA.

Po wizycie nuncjusza Orsenigo w Watykanie. — Nuncjusz apostolski w Berlinie, arcybiskup Orsenigo, który w końcu września r. b. przy-

był do Rzymu, przyjęty był na dłuższej audjencji prywatnej u Ojca św. i odbył kilka ważnych konferencyj w sekretarjacie stanu i z watykańskimi rzeczoznawcami w sprawach niemieckich. Według informacyj rzymskiego korespondenta „Reichspost“ na konferencjach tych omawiano m. in. sprawę wpływu nowego niemieckiego prawodawstwa małżeńskiego na prawa katolików, zastrzeżone konkordatem. Nuncjusz Orsenigo po powrocie do Berlina ma przedstawić rządowi niemieckiemu pewne postulaty w sprawie katolickich organizacyj religijnych, przedewszystkiem stowarzyszeń młodzieży.

Kongres orjentalistów. Udział Bibljoteki Watykańskiej. — W dn. 23—29 września rb. w Rzymie odbył się 19-ty międzynarodowy kongres orjentalistów. W kongresie tym wzięła wydatny udział również Bibljoteka Watykańska, która przedstawiła kongresowi trzy nowe doniosłe publikacje z dziedziny orjentalistyki i otworzyła dla członków kongresu niezmiernie bogatą wystawę cennych kodeksów, opisanych w specjalnym katalogu. Większość okazów tej wystawy pochodzi ze zbioru tajnego archiwum watykańskiego. Okazane zostały m. in. słynny list saraceński wielkiego chana Guyuk, listy skierowane do papieży przez kalifów z dynastji Almohadów (1120 — 1270), patrjarchów ormiańskich i nestorjańskich, książąt mongolskich, perskich i cesarzowej chińskiej. Rękopisy te, prawdziwe skarby paleografji i sztuki, umieszczone zostały w ośmiu szafach w sali, którą ozdobiono kilkoma ikonami bizantyjskiemi i wazami wschodniemi.

Z NIWY KOŚCIELNEJ I DUSZPASTERSKIEJ.

W KRAJU

Prasa kat., bibljoteki parafjalne i domy kat. w programie pracy Akcji Katolickiej w diecezji płockiej. — Wypełniając swój program pracy na rok 1935 Diec. Instytut A. K. położył szczególny nacisk na czytelnictwo i budowę domów parafjalnych. Nadchodzący okres jesieni i zimy powinien być wyzyskany jako okres wzmożonego czytelnictwa na wsi. Sprzyja on też dokładnemu przemyśleniu i przygotowaniu budowy domów parafjalnych w tych parafjach, gdzie ich dotąd jeszcze niema. Dla dokładnego omówienia tych zasadniczych dla pracy stowarzyszeń Akcji Kat. spraw DIAK w Płocku urządził szereg konferencyj dekanalnych, w których biorą udział wszyscy księża proboszczowie i zarządy dekanalnej Akcji Katolickiej. Z Płocka udział w konferencjach biorą: dyrektor DIAK. ks. prał. dr. Cz. Kamczarek, sekretarz gen. K. S. Mężów, p. prof. Jasiński i red. tygodnika diec. p. J. Onyszkiewicz, którzy dotąd objechali osiem dekanatów.

Na czoło zagadnień wybija się sprawa planowej i wytrwałej propagandy prasy katolickiej i ujednostajnienia metod tej propagandy na terenie diecezyj. Podstawą własnego kolportażu winny być wszędzie kioski prasowe, których budowa postępuje w szybkiem tempie. Z kioskami współpracują kolporterzy ideowi, apostołowie prasy, druhowio - gazeciarze z KSM, obejmujący rejonami całą parafję. Po starannym doborze i pewnej praktyce przejdą oni specjalne kursy prasowe, które urządzi DIAK w poszczególnych dekanatach. Metody ich pracy oraz dotychczasowe doświadczenia, dotyczące propagandy i kolportażu, zostaną ujęte w osobnej publikacji.

Ze sprawą prasy łączy się sprawa bibljotek parafjalnych. Diec. Inst. A. K. w Płocku wydał broszurę dyr. Józefa Stemlera p. t. „Bibljoteki parafjalne“ i zwrócił się do wszystkich księży proboszczów, by w miarę warunków w parafjach swych przygotowali się do uruchomienia bibljotek parafjalnych. Instytut nadal prowadzić będzie pomoc w tym zakresie przez komisję oceny książek, centralizację zakupów i kursy dla bibljotekarek.

Prawidłowy tok pracy organizacyj A. K. nie da się pomyśleć bez domu parafjalnego, Ze względu na trudności finansowe obecnych czasów przewiduje budowę na raty, poczynając jednak od części najpotrzebniejszej t. j. sali ze sceną. Propagandę budowy domów parafjalnych oddano w diecezji płockiej Kat. Stow. Mężów, jako istotne jego zadanie programowe w tych parafjach, gdzie domów tych dotąd jeszcze niema.

Ponadto we wszystkich miastach dekanalnych przedyskutowano możliwości urządzenia rekolekcyj dekanalnych oraz utworzenia „ognisk myśli katolickiej” dla inteligencji. W niektórych miastach poczyniono w tym kierunku przygotowania.

ZAGRANICĄ.

Deputowani francuscy przeciwko masonerji. — Od pewnego czasu istnieje we Francji grupa, utworzona z członków parlamentu francuskiego rozmaitych partyj, która postawiła sobie za zadanie zwalczanie masonerji i jej zgubnej dla państwa działalności. Prezesem powyższej grupy jest obecnie deputowany René Cousin. Nowy związek stara się w pierwszym rzędzie o to, by świadomość o szkodliwości masonerji przeniknęła najszersze warstwy społeczne i by w ten sposób stworzyć zczasem jeden wielki narodowy front przeciwko lożom, Niedawno grupa deputowanych wystąpiła z odezwą do społeczeństwa, którą tak kończy:

„... występują oni (masoni) w roli obrońców czerwonego frontu, tego frontu, który dąży do zamiany trójkolorowego sztandaru na czerwoną flagę... W rzeczywistości oddaje się kraj nasz zwolennikom krwawej rewolucji i doktrynerom integralnego komunizmu w jednym tylko celu: dla uzyskania stąd osobistych korzyści... Ale masonerja widzi, że ucisk i presja, jakie dość już długo dla swych własnych korzyści wywierała w całej Francji, obecnie przeciwko niej samej obracają swoje ostrza. Pomiędzy masonerją, a siłami narodu, stale przez nią podkopywanemi, ogłoszoną została obecnie wojna na śmierć i życie... Kraj nasz odzyska spokój, dobrobyt i zaufanie do własnych sił dopiero wówczas, gdy zostanie zwyciężona mafja sekt i gdy wszystkie loże masońskie zostaną defintywnie zamknięte. Francuzi, nadeszła godzina. Masonerja musi być zwyciężona...“

Przeciwko komunizmowi w Ameryce. — Znany radjokaznodzieja ks. Coughlin podał do wiadomości publicznej, że założył w swej szkole parafjalnej klub antykomunistyczny, gdzie wykładane są podstawowe zasady komunizmu i przeciwdowody, zwalczające doktrynę komunistyczną. Ks. Coughlin ma zamiar zorganizować tego rodzaju kluby we wszystkich szkołach Stanów Zjednoczonych.

Drukowano za zezwoleniem J. E. Księdza Arcybiskupa - Metropolity.
Wydawca: KURJA METROPOLITALNA WILEŃSKA.
Redaktor: KS. JÓZEF PONIATOWSKI.

DRUKARNIA ARCHIDIECEZJALNA W WILNIE.